RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Perspektiv på resultatbaserad verksamhet

Jussi Tuumi

specialsakkunnig

Livsmedelsverket

Informationstillfälle om EIP-temautlysningen

11.3.2026

Vad är resultatbaserat (miljö)stöd?

Stöd där betalningen är kopplad till det uppnådda (miljö)resultatet	• Exempelvis artbeståndets mångfald, växttäcke, näringsutsläpp, koldioxidbindning
Till skillnad från åtgärdsbaserat stöd	• Man ersätter inte bara åtgärder, utan mätbara resultat • Flexiblare för jordbrukarens val
Kräver tillförlitlig mätning och en tydlig poängsättnings-/betalningsfunktion	• Resultatet kan också vara ökning av samarbetet eller • utvidgning av åtgärdsområdet

Fördelar med resultatbaserat stöd

Genomslag	• Betalningen riktas till åtgärder där resultat uppstår
Flexibilitet	• Jordbrukaren väljer lämpliga metoder för förhållandena; göra <-> låta bli att göra
Rättvisa	• Bättre resultat → bättre ersättning
Kunskapsunderlag	• Distansuppföljning och fältmätningar bidrar till ökad transparens

Centrala begrepp

Resultatindikator: mätbar information om målet (t.ex. artbestånd, struktur, habitatpoäng)

Effekt: förändring på lång sikt (t.ex. populationsnivå) – kan sällan mätas direkt som grund för betalning

Additionalitet & referensscenario: vilken del av resultatet/förändringen kan genuint tillskrivas stödet? Den stödsökandes möjlighet att påverka.

Risker: väder- och marknadsvariationer, mätfel och tolkning

Centrala utmaningar

Mätbarhet och verifiering	Indikatorernas kvalitet, kalibrering och felmarginal
Vädervariationer och årstidsväxlingar	Resultatet får inte vara alltför beroende av vädret eller andra naturförhållanden
Administrativt genomförande	Tydliga regler, ändringssökande, riskhantering
Rätt till information och förtroende	Dataskydd, ägarskap, öppna gränssnitt

Indikatorer och mätare

Biologisk mångfald	• Vegetations- och habitatindexen, artinventeringar
Växttäcke och erosionsrisk	• Sentinel-2, radar (S1), tidigare uppgifter om vegetationsperioden
Näringsbelastning	• Fältbalans, kantzoner, avrinningsområdets modeller • ”Fosforpilotprojekt” i Skärgårdshavets avrinningsområde
Koldioxidbindning	• Kolmätningar i jordmånen, modellering, långa tidsserier • Fotosyntesens intensitet → koldioxidbindning i marken

Betalningsfunktioner och incitament

Alternativ	Linjär: poäng → euro direkt I etapper: tröskelvärden (t.ex. 10/30/50 p) S-formad: incitament i mittenområdet
Rättvisemekanismer	Väderkorrigeringar, referenser, buffertfond
Tydlig dokumentation och exempelkalkyler behövs	

Risker och hantering av dem

Vädervariationer och slumpmässiga variationer	Väderindex, medelvärde för flera år
Mätnoggrannhet och modellprecision	Kalibrering, validering, öppenhet
Rättsskydd	Tydliga regler, överklagandeprocess, dokumentation
Informationshantering	Dataskydd, samtycken, datamiljöer (öppna gränssnitt)

Genomförandemodeller

A) Poängsättning/resultatkort (vanligast)

- Livsmiljön på varje skifte bedöms (t.ex. 0–10).
- Betalningen ökar i takt med poängen.
- Transparent respons styr åtgärderna.

Lämpar sig för: biologisk mångfald, vårdbiotoper, ängar.

B) Etapper, bonus och hybrider

- Grundersättning för åtgärder + resultatbonus
- Betalning i etapper (tröskelvärden)
- Minskar resultatrisken, förbättrar engagemanget

Lämpar sig för: omfattande stöd, omläggningsperioder.

C) Anbudsförfaranden

- Aktören erbjuder ett pris för resultatet eller åtgärdspaketet.
- Kan förbättra kostnadseffektiviteten, men kräver en marknad och en bra indikator.

Obs: administrativ komplexitet och strategiskt beteende.

D) Modeller för samverkan/på landskapsnivå

- Betalningen är bunden till ett gemensamt resultat (t.ex. avrinningsområde, artbeståndsområde).
- Kräver samordning, förtroende och regler för delning av resultaten.

Lämpar sig för: vattenskydd, arternas revir, nätverk.

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Tack!

Jussi Tuumi

specialsakkunnig

Livsmedelsverket | landsbygdslinjen | jordbruksavdelningen
tfn 050 342 7694, 0295 204955
jussi.tuumi@ruokavirasto.fi
www.livsmedelsverket.fi

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority